

SENTÈNCIA 11-96 DE 14 DE JUNY DE 1996

**Homicidi.- Agreujament de premeditació i de traïdoria.-
Principi de contradicció.- Trastorn mental transitori.-
Responsabilitat civil.**

Ponent: M.I. Sra. Marie CONTE

ANTECEDENTS DE FET

I.-RESULTANT: Que el M. Iltre. Tribunal de Corts va dictar Sentència en data 22 de desembre de 1.995, la part dispositiva de la qual diu: "Fallem que hem de condemnar i condemnem l'acusat Joan Carles F.C. com a responsable penalment en el concepte d'autor d'un delictes major d'homicidi, amb la concurrència de la circumstància modificativa de la responsabilitat penal, atenuant analògica en relació al trastorn mental transitori incomplet, a la pena de DOTZE ANYS DE PRESÓ FERMA, al pagament de la meitat de les despeses processals causades i a que indemnitzzi als Srs. Manel D.P.F. i Neus A.R., conjuntament, en la quantitat de QUINZE MILIONS DE PESSETES (15.000.000.-PTA)."

"I que hem de condemnar i condemnem a la processada M^a del Rosario M.C. com a responsable penalment en el concepte d'encobridora del definit delictes major d'homicidi, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat criminal, a la pena de QUATRE ANYS DE PRESÓ CONDICIONAL, i al pagament de la meitat de les despeses processals causades."

II.-RESULTANT: Que contra la citada Sentència interposà recurs de Suplicació Joan Carles F.C. mitjançant el seu advocat defensor Joan Miquel RASCAGNERES, el qual fonamenta el seu escrit en els següents motius de Suplicació:

-Infracció a les normes del procediment (art. 3.2 del Decret de 13 de juliol de 1.990).

-Error en l'apreciació de la prova (art. 3.5 del mateix Decret).

Fa valer pel que respecta al primer motiu al·legat, que el Tribunal ha infringit les regles de procediment i particularment l'article 149 del Codi de Procediment Penal, i ha ocasionat una situació d'indefensió admetent, al moment de la Vista oral, la realització i la producció pel Servei de Medicina Legal d'Andorra d'un croquis el qual no ha pogut ser contradictoriament debatut abans de la Vista oral i que tanmateix ha pogut influenciar la decisió del Tribunal, al nivell del quantum de la pena. Demana doncs que aquest document sigui descartat dels debats.

Sosté que el Tribunal de Corts ha comès errors greus en l'apreciació de la prova sobre els punts següents:

-La conversa telefònica gravada el matí dels fets entre el processat i la seva esposa, no ha de ser considerada solament com una prova de contactes telefònics entre els cònjuges, sinó que permet apreciar també la natura de les seves relacions i sobretot la insistència de l'esposa a persuadir el seu marit d'anar al seu domicili i a obtenir sumes importants de diners en el marc de la separació de la parella.

-Les diferents converses telefòniques intercanviades durant la nit dels fets posen en evidència que el desenvolupament d'aquests fets va ser diferent d'allò que ha adoptat la Sentència i en particular que Joan Carles F.C. va fer desaparèixer del domicili de la seva dona tota traça de la seva presència, abans de la mort d'aquesta darrera, que havia amenaçat d'informar la Batllia de la seva vinguda.

-No està demostrat que Joan Carles F.C. hagi tingut després de l'homicidi una actitud coherent i racional en la mesura en que va trucar des del pis de la seva dona als Srs. C. i V. per tal de conèixer la natura de les seves relacions amb ella i va provar d'informar la seva família i la seva advocada dels fets que havia comès.

-La fugida en direcció a França va ser totalment improvisada i no resulta ni de les constatacions de fet, ni dels testimoniatges que Joan Carles F. hagi tingut la intenció de dissimular el vehicle en el qual es trobava el cos de Mercedes D.P..

-Les conclusions dels experts psiquiatres que han retingut la existència, al moment dels fets, d'un "trastorn mental transitori" que havia de comportar una exoneració parcial del processat de la seva responsabilitat penal, no

han estat suficientment tingudes en compte pel Tribunal que s'ha limitat a adoptar les explicacions fornides al moment de la Vista oral pel Dr. CABEZA que va modificar sense donar explicacions, les conclusions del seu peritatge fent estat d'una situació "d'ofuscació mental" o "arravatament".

En aquestes condicions considera que la pena pronunciada no havia de superar 6 anys de presó.

D'altra banda estima que les sumes atorgades als pares de la víctima en reparació del perjudici sofert són massa elevades i demana al Tribunal Superior de reduir-les a proporcions més justes.

Finalment s'oposa al recurs de Suplicació interposat per l'acusació privada considerant en primer lloc que aquesta no pot qualificar els fets d'assassinat sense afectar l'article 10 apt. 2 de la Constitució i a l'article 6 apt. 3 de la Convenció Europea dels Drets de l'Home.

Sosté a aquest efecte que aquesta qualificació formulada solament 3 dies abans de la Vista oral, no li ha permès defensar-se contra l'acusació d'assassinat.

Fa valer, pel que fa al fons, que els diferents elements de fet més subratllats per l'acusació privada per fonamentar la seva qualificació, o no han pogut ser establerts amb certesa, o no poden permetre les circumstàncies de premeditació o traïdoria.

III.-RESULTANT: Que també interposa recurs de Suplicació el Lletat Manuel PUJADAS DOMINGO, advocat defensor dels Srs. Manuel D.P.F. i Neus A.R., pares de la difunta Mercè D.P. A., fonamentant-lo en els següents motius:

-Imprecisa narració dels fets provats (art. 3.4 del Decret)

-Errònia apreciació de la prova (art. 3.5 del Decret).

-Infracció de norma penal substantiva (art. 3.7 del Decret).

-Infracció de les normes relatives a la responsabilitat civil (art. 3.9 del Decret).

En primer lloc pretén que en aquest cas estan reunits dos dels elements que permeten adoptar la qualificació d'assassinat: la premeditació i la traïdoria, i apunta els

elements propis a establir la premeditació: les agressions comeses per Joan Carles F. contra la seva esposa des de l'origen del procés de separació; el trauma psicològic ocasionat a aquest darrer per la separació de la parella; el fet que hagi tingut la idea de gravar, per tal de justificar després la seva visita al domicili conjugal; la conversa telefònica mantinguda durant el vespre dels fets amb Mercè D.P.; la utilització excepcional del vehicle Golf, que no s'ha demostrat que l'hagués aparcant davant la casa de la víctima; les causes de la mort: "asfixia mecànica" i "flexo-rotació del coll"; les violències sexuals sofertes per la víctima; l'amnèsia selectiva de la qual Joan Carles F. va fer prova durant tot el procediment; la diferència de corpulència entre la víctima i l'assassí; el fet que aquest hagi actuat amb plena possessió de les seves facultats, el psiquiatra havia apreciat tant sols un lleuger estat "d'arravatament"; la coherència dels actes posteriors, fets per tal de dissimular el cos de la seva esposa i intentar sostreure's a l'acció de la Justícia; la serenitat de la qual Joan Carles F. va donar proves sempre, tant abans dels fets com després d'aquests al moment de la fugida en direcció a França i del retorn a Andorra, després del qual va confiar la bossa i les joies de la seva esposa a la coprocessada Maria del Rosario M.C..

Demana doncs, que sigui revocada la Sentència recorreguda, i es condemni Joan Carles F. per un delicta major d'assassinat a una pena de 30 anys de presó ferma, eventualment reduïda de manera molt lleugera per tenir en compte l'insignificant estat de trastorn psicològic en el que es trobava al moment dels fets.

Pel que fa a la responsabilitat civil demana que els danys atorgats als pares de la víctima siguin augmentats a 30 milions de pta., tot apuntant la importància del perjudici moral sofert per aquests darrers i l'efecte reinsertiu d'aquesta condemna civil sobre Joan Carles F.C. que ha demostrat la importància que atribuïa als béns materials.

IV. -RESULTANT: Que el Ministeri Fiscal s'oposa als recursos i sol·licita la confirmació de la Sentència en base als següents arguments:

-Pel que fa a l'argumentació del processat, observa d'una banda que el croquis efectuat al moment de la Vista pel Dr. RODRIGUEZ PAZOS no és una prova nova, sinó una simple explicació de les conclusions de l'informe de l'autòpsia, d'altra banda que contràriament al que pretén

Joan Carles F. el Tribunal no ha tingut en compte en l'avaluació de la pena, l'existència d'una probable agressió sexual a la víctima; en fi que tots els elements que el Tribunal ha tingut en compte, han estat perfectament establerts per les investigacions, constatacions materials i peritatges tècnics realitzats.

Objecta, als arguments exposats pels Srs. POZO-A., que les circumstàncies que permeten establir la premeditació o la traïdoria han de resultar d'elements anteriors o concomitants als fets i no poden ser trets del comportament de l'homicida posteriors a aquests.

FONAMENTS DE DRET

I.-CONSIDERANT: Pel que respecta al recurs interposat pels Srs. Manuel D.P. i Neus A. que el processat Joan Carles F. considera que la qualificació d'assassinat dels fets perjudica els drets de la defensa al ser efectuada per l'acusació privada posteriorment a la clausura de la instrucció i poc abans de la Vista oral , que tanmateix l'article 136 del Codi de Procediment Penal diu que:"...quan se sol·liciti pel Fiscal o pel querellant particular judici oral, en el mateix escrit es formularà la qualificació provisional dels fets...", que així l'acusació privada, en els termes del seu escrit de qualificació provisional dipositat segons la forma i temps requerits, ha demanat que sigui imputat al processat un delictes major d'assassinat, que en aquestes condicions una demanda formulada en el respecte estricte de les regles de procediment penal no podria ser considerada com perjudicant els drets de la defensa.

II.-CONSIDERANT: sobre el fons i sense que sigui necessari reproduir en la present Sentència l'enunciat dels fets provats, dels quals el Tribunal de Corts fa una relació minuciosa i exhaustiva, que les circumstàncies de premeditació i traïdoria, que l'acusació privada estima establertes en aquest cas, i la constatació de la qual és exigida per l'article 181 del Codi Penal per a qualificar un homicidi d'un assassinat, són diferents l'una de l'altra, essent previstes per disposicions diferents del Codi Penal; tanmateix la traïdoria suposa necessàriament la premeditació, la qual resulta del projecte format pel seu autor, abans de l'acció d'atemptar contra la vida de la víctima.

III.-CONSIDERANT: Que la circumstància agreujant de premeditació ha de ser buscada en els fets que van precedir, acompanyar o seguir l'acte de l'autor principal, a condició pel que respecta aquests darrers, que siguin la manifestació d'un projecte criminal preexistent a l'homicidi, que en aquest cas els diversos elements de fet, rellevats per l'acusació privada per recolzar el seu recurs no permeten establir amb certesa que Joan Carles F. hagués concebut el projecte d'atemptar contra la vida de la seva esposa, abans d'anar la nit del 27 d'abril de 1.995 al domicili d'aquesta; que així les violències que hauria exercit el processat durant el procés de separació de la parella són insuficients per demostrar una intenció homicida preexistent; la gravació de la conversa telefònica tinguda amb la víctima el vespre dels fets es pot explicar per la voluntat de premunir-se de les sancions incorregudes del fet de la violació de la prohibició feta pel Batlle d'anar al domicili conjugal; la coherència molt relativa dels actes complerts posteriorment al delicte no permet caracteritzar l'existència d'un pla imaginat per l'autor per sostreure's a les conseqüències dels fets que hauria projectat cometre; que les coses sent així els actes complerts per Joan Carles F. i l'actitud de la qual va fer prova abans de la comissió dels fets o posteriorment a aquests poden, cada u, rebre una explicació de natura a apartar la circumstància de premeditació, o en tot cas, fer néixer, pel que fa a l'existència d'aquesta, un veritable dubte que ha de beneficiar el processat, i que en conseqüència el recurs sobre aquest punt ha de ser rebutjat.

IV.-CONSIDERANT: sobre el recurs interposat per Joan Carles F., en el que en primer lloc demana que sigui descartat dels debats, per infringir el principi de la cosa contradictòria, un dibuix realitzat durant la Vista oral pel Dr. RODRIGUEZ PAZOS, Metge Forense. Aquest croquis no constitueix una prova nova en la mesura en que no modifica en res les conclusions de l'informe de l'autòpsia i que es realitzà per tal d'il·lustrar i fer-ne la comprensió més clara d'aquelles conclusions, doncs no hi ha lloc de descartar aquest document dels debats.

V.-CONSIDERANT: Que els elements de fet dels quals el Tribunal de Corts hauria fet, segons el processat, una apreciació errònia, són establerts per les peces de l'enquesta i informació del sumari, que al capdavant les modificacions desitjades per Joan Carles F. en l'aprehensió dels diversos punts que enumera (presa en compte de la conversa telefònica tinguda amb Mercè D.P. el matí del 27

d'abril de 1.995; el moment en que el processat va fer desaparèixer del pis tota traça de la seva presència, actitud d'aquest després de l'homicidi) no tindrien una incidència sinó per a caracteritzar la circumstància de premeditació que no ha estat retinguda pel tribunal; que pel que concerneix el grau de responsabilitat penal del processat, el Dr. CABEZA, expert psiquiatra, que no ha constatat en Joan Carles F. cap tipus de patologia mental de natura a abolir la responsabilitat penal del processat, ha retingut en les conclusions del seu informe, per explicar el procés psicològic que el va conduir a matar la seva esposa, un estat de trastorn mental transitori degut a l'acumulació de factors d'estrés que han ocasionat un alt nivell d'angoixa i comportat la pèrdua de les capacitats de sentit crític i de control, estat al capdavant que presenten nombrosos autors d'homicidis o de violències contra les persones al moment de passar a l'acte. Que en el curs de la seva declaració, a la Vista oral, el Dr. CABEZA no ha contradit les conclusions del seu informe i s'ha limitat a explicar-les, desenvolupant-les i precisant d'altra banda, que el processat havia fet prova durant l'examen, de sinceritat, que és cert que el trastorn mental transitori presentat per Joan Carles F. al moment dels fets, no el va privar totalment de les "seves facultats intel·lectuals i volitives", que el Tribunal de Corts doncs, de bon dret, ha pres en compte aquest estat de trastorn mental transitori incomplet com a circumstància atenuant de l'article 23 del Codi Penal, reduint de tres anys la pena, per pronunciar una pena de dotze anys de presó que, tenint en compte l'extrema gravetat dels fets, de les circumstàncies de la seva comissió i de la personalitat del seu autor està totalment justificada.

VI.-CONSIDERANT: En relació a la responsabilitat civil, la suma de 15 milions de PTA atorgada als pares de la víctima és efectivament superior a les indemnitzacions atorgades habitualment en reparació del perjudici moral degut a la mort d'un infant però, en aquest cas, no pot ser considerada com a excessiva, per raó de les circumstàncies en les quals va morir Mercè D.P., i de la identitat del seu homicida, que només poden augmentar el dolor de Manuel D.P.F. i Neus A.R. per la pèrdua de la seva filla.

VII.-CONSIDERANT: en aquestes condicions que la Sentència recorreguda ha de ser confirmada en la seva totalitat.

VIII.-CONSIDERANT: Que el Decret de 7 d'abril de 1.996 atorgant un indult de fins a 6 mesos de les penes de presó

imposades pels Tribunals andorrans per raó de delictes o contravencions penals comesos en data anterior al dia 7 d'abril de 1.996 és d'aplicació a la present causa, motiu pel qual procedeix acordar-ho així en favor del processat recurrent.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, així com els Usos i Costums i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

D E C I D I M

1er.- Desestimar els recursos de Suplicació interposats per Joan Carles F.C. i per Manuel D.P.F. i Neus A. R.

2n.- Confirmar en tots els seus extrems la Sentència recorreguda dictada pel M. Iltre. Tribunal de Corts en data 22 de desembre de 1.995, en la Causa 84-1/95.

3r.- Imposar al recurrent Joan Carles F.C. el pagament de les despeses processals causades.

4t.- Acordar-li el benefici de l'indult de 6 mesos de presó, de data 7 d'abril de 1.996, de la pena imposada per la Sentència.

5è.- Manem que la Causa sigui retornada al M. Iltre. Tribunal de Corts, amb certificació de la present Sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.